

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

ZALECENIA

RADA

ZALECENIE RADY

z dnia 13 lipca 2018 r.

w sprawie krajowego programu reform Belgii na 2018 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Belgię programu stabilności na 2018 r.

(2018/C 320/01)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 2,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 22 listopada 2017 r. Komisja przyjęła roczną analizę wzrostu gospodarczego, rozpoczynając tym samym europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej w 2018 r. Uwzględniła ona w należyтым stopniu Europejski filar praw socjalnych proklamowany przez Parlament Europejski, Radę i Komisję w dniu 17 listopada 2017 r. Priorytety określone w rocznej analizie wzrostu gospodarczego zostały zatwierdzone przez Radę Europejską na posiedzeniu w dniu 22 marca 2018 r. W dniu 22 listopada 2017 r. na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 ⁽²⁾ Komisja przyjęła także sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania i nie wskazała w nim Belgii jako jednego z państw członkowskich, w przypadku których przeprowadzona zostanie szczegółowa ocena sytuacji. W tym samym dniu Komisja przyjęła również zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro, które zostało zatwierdzone przez Radę Europejską na posiedzeniu w dniu 22 marca 2018 r. W dniu 14 maja 2018 r. Rada przyjęła zalecenie w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro ⁽³⁾ (zwane dalej „zaleceniem dla strefy euro”).

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ Dz.U. C 179 z 25.5.2018, s. 1.

- (2) Jako państwo członkowskie, którego walutą jest euro, oraz ze względu na bliskie powiązania pomiędzy gospodarkami w unii gospodarczej i walutowej Belgia powinna zapewnić pełne i terminowe wdrożenie zalecenia dla strefy euro, jak odzwierciedlono w zaleceniach nr 1 i 3 poniżej.
- (3) Sprawozdanie krajowe na 2018 r. dotyczące Belgii zostało opublikowane w dniu 7 marca 2018 r. Zawiera ono ocenę postępów Belgii w realizacji zaleceń dla tego kraju, przyjętych przez Radę w dniu 11 lipca 2017 r. ⁽¹⁾, działań następczych podjętych w związku z zaleceniami dla tego kraju z poprzednich lat, a także postępów Belgii w realizacji jej krajowych celów w ramach strategii „Europa 2020”.
- (4) W dniu 27 kwietnia 2018 r. Belgia przedłożyła krajowy program reform na 2018 r. i program stabilności na 2018 r. W celu uwzględnienia powiązań między tymi dwoma programami poddano je jednocześnie ocenie.
- (5) Odpowiednie zalecenia dla tego kraju znalazły odzwierciedlenie w programowaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych („fundusze ESI”) na lata 2014–2020. Jak określono w art. 23 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ⁽²⁾, Komisja może zwrócić się do państwa członkowskiego z wnioskiem o dokonanie przeglądu oraz zaproponowanie zmian w umowie partnerstwa i odpowiednich programach, w przypadku gdy jest to konieczne do wsparcia realizacji stosownych zaleceń Rady. Komisja przedstawiła więcej szczegółowych informacji na temat wykorzystania przez nią tego przepisu w ramach wytycznych w sprawie stosowania działań łączących skuteczność funduszy ESI z należyтым zarządzaniem gospodarczym.
- (6) Belgia jest obecnie objęta funkcją zapobiegawczą paktu stabilności i wzrostu oraz podlega regule dotyczącej zadłużenia. W programie stabilności na 2018 r. rząd planuje stopniową poprawę wyniku nominalnego z deficytu na poziomie 1,0 % PKB w 2017 r. do nadwyżki w wysokości 0,1 % PKB w 2021 r. Planuje się, że do 2020 r. zostanie osiągnięty średniookresowy cel budżetowy, którym jest osiągnięcie równowagi budżetowej w ujęciu strukturalnym. Przeliczone saldo strukturalne ⁽³⁾ nadal wskazuje jednak na deficyt w wysokości 0,2 % w 2020 r. Program stabilności na 2018 r. przewiduje, że relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB po osiągnięciu szczytowego poziomu wynoszącego niemal 107 % PKB w 2014 r. i spadku w 2017 r. do ok. 103 % PKB będzie kontynuować trend spadkowy, osiągając w 2021 r. poziom 94,6 %. Scenariusz makroekonomiczny, na którym oparto te prognozy budżetowe, jest wiarygodny. Jednocześnie środki niezbędne do wparcia deficytu docelowego przewidywanego od 2019 r. nie zostały jeszcze sprecyzowane, co – zgodnie z prognozą Komisji z wiosny 2018 r. – przyczynia się do prognozowanego na 2019 r. pogorszenia salda strukturalnego, przy założeniu niezmiennego kursu polityki.
- (7) W dniu 23 maja 2018 r. Komisja opublikowała sprawozdanie na podstawie art. 126 ust. 3 TFUE, ponieważ w 2017 r. Belgia nie poczyniła wystarczających postępów na drodze do osiągnięcia zgodności z wartością odniesienia dotyczącą redukcji długu. Po dokonaniu oceny wszystkich istotnych czynników, jako że nie ma obecnie wystarczająco rzetelnych dowodów, by stwierdzić istnienie znacznego odchylenia w Belgii w 2017 r. i w latach 2016 i 2017 łącznie, w sprawozdaniu nie można w pełni rozstrzygnąć, czy kryterium długu określone w Traktacie oraz w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1467/97 ⁽⁴⁾ jest, czy nie jest przestrzegane. Komisja dokona ponownej oceny zgodności z wartością odniesienia dotyczącą redukcji długu w oparciu o dane *ex post* za 2018 r., które zostaną przedstawione wiosną 2019 r.
- (8) W programie stabilności na 2018 r. wskazano, że wpływ, jaki wywierają na budżet środki bezpieczeństwa w 2017 r., jest znaczny, i przedstawiono stosowne dowody potwierdzające zakres i charakter tych dodatkowych kosztów budżetowych. Według Komisji dodatkowe kwalifikowalne wydatki z tytułu środków bezpieczeństwa

⁽¹⁾ Dz.U. C 261 z 9.8.2017, s. 1.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320).

⁽³⁾ Saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, nieuwzględniającym środków jednorazowych i tymczasowych, ponownie przeliczone przez Komisję przy użyciu wspólnie uzgodnionej metodyki.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 6).

wyniosły w 2017 r. 0,02 % PKB. Przepisy art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1466/97 mają zastosowanie do tych dodatkowych wydatków, jako że skala zagrożenia terrorystycznego stanowi wydarzenie nadzwyczajne, jego wpływ na finanse publiczne Belgii jest znaczny, a zezwolenie na tymczasowe odstępstwo od ścieżki dostosowawczej prowadzącej do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego nie zagrozi stabilności finansów publicznych. Dlatego też zmniejszono wymaganą korektę prowadzącą do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego na 2017 r., aby uwzględnić te dodatkowe koszty.

- (9) W dniu 11 lipca 2017 r. Rada zaleciła Belgii zapewnienie, by nominalna stopa wzrostu publicznych wydatków pierwotnych netto ⁽¹⁾ nie przekroczyła 1,6 % w 2018 r., co odpowiadałoby rocznej korekcie strukturalnej wynoszącej 0,6 % PKB. Stwierdzono jednocześnie, że ocena projektu planu budżetowego na 2018 r. i późniejsza ocena wyników budżetowych za 2018 r. będą musiały uwzględniać w należyтым stopniu cel, jakim jest osiągnięcie kursu polityki fiskalnej wzmacniającego obecne ożywienie koniunktury i jednocześnie zapewniającego stabilność finansów publicznych Belgii. Po dokonaniu przez Komisję oceny siły ożywienia koniunktury w Belgii – przy czym należyta uwagę poświęcono wyzwaniom dotyczącym stabilności – przeprowadzonej w kontekście jej opinii na temat projektu planu budżetowego Belgii na 2018 r., pod uwagę nie trzeba już brać żadnych dodatkowych elementów. Według prognozy Komisji z wiosny 2018 r. istnieje ryzyko znacznego odchylenia od zalecanej ścieżki dostosowania prowadzącej do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego w 2018 r. oraz w 2017 r. i 2018 r. w ujęciu łącznym.
- (10) W 2019 r., w związku z faktem, że wskaźnik długu sektora instytucji rządowych i samorządowych Belgii przekroczy 60 % PKB, a prognozowana luka produktowa to 0,4 %, nominalna stopa wzrostu publicznych wydatków pierwotnych netto nie powinna przekroczyć 1,8 %, co odpowiada korekcie strukturalnej na poziomie 0,6 % PKB według wspólnie uzgodnionej macierzy dostosowań wymogów na mocy paktu stabilności i wzrostu. W przypadku utrzymania dotychczasowego kursu polityki istnieje ryzyko wystąpienia znacznego odchylenia od tego wymogu w 2019 r. i w łącznym okresie 2018 r. i 2019 r. Z pobieżnej oceny wynika, że w latach 2018 i 2019 Belgia nie spełni warunków reguły dotyczącej zadłużenia. Ogólnie rzecz biorąc, Rada jest zdania, że od 2018 r. konieczne będzie zastosowanie środków w celu spełnienia wymogów paktu stabilności i wzrostu. Wszelkie nieoczekiwane zyski będą ostrożnie wykorzystywane do dalszego obniżenia wskaźnika długu sektora instytucji rządowych i samorządowych.
- (11) Wyzwaniem pozostaje stabilność finansów publicznych. Reformy systemu emerytalnego uchwalone w 2015 r. stanowiły istotny krok w kierunku zajęcia się ryzykiem związanym ze starzeniem się społeczeństwa w perspektywie długoterminowej, jednocześnie sprawozdanie na temat starzenia się społeczeństwa z 2018 r. wskazuje na większy niż przewidywano wzrost wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa w perspektywie długoterminowej, zarówno w przypadku emerytur i rent, jak i opieki długoterminowej. W poprzedniej aktualizacji prognozuje się, że wydatki emerytalne mają wzrosnąć o 2,9 punktu procentowego PKB w 2070 r., w porównaniu ze wzrostem o 1,3 punktu procentowego w 2060 r. (i obniżką o 0,1 punkt procentowy PKB średnio w Unii). Zatem pełne wdrożenie rządowego planu reform mogłoby się przyczynić do uporania się z tymi zagrożeniami. Ponadto prognozuje się, że będą rosły wydatki na opiekę długoterminową, od poziomu, który już jest powyżej unijnej średniej i wynosi 2,3 % PKB do 4,0 % PKB do roku 2070. Zmniejszenie rozdrobnienia struktury organizacyjnej opieki długoterminowej, ze względu na podział kompetencji na różnych poziomach administracyjnych, może przyczynić się do zwiększenia skuteczności wydatków w tej dziedzinie.
- (12) W federalnym państwie członkowskim takim jak Belgia, gdzie duża część kompetencji dotyczących wydatków została przeniesiona na poziom regionów, konieczna jest skuteczna koordynacja budżetowa. Aby poprawić wewnętrzną koordynację oraz dokonać transpozycji fiskalnej składowej Traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej („pakt fiskalny”), rząd federalny oraz rządy regionalne i lokalne zawarły w 2013 r. umowę o współpracy w celu określenia ogólnej ścieżki korekty fiskalnej i wieloletnich ścieżek fiskalnych dla poszczególnych jednostek, monitorowaną przez Wysoką Radę ds. Finansów. Wypracowano porozumienie w sprawie poszczególnych celów fiskalnych, które należy osiągnąć do 2020 r., co stanowi pozytywny krok. W dalszym ciągu nie ma jednak formalnego porozumienia w sprawie rocznych celów fiskalnych na wszystkich szczeblach sektora instytucji rządowych i samorządowych. Poczyniono postępy w ustanawianiu wystarczających gwarancji dotyczących niezależności Wysokiej Rady ds. Finansów.
- (13) Istnieje pole do przypisania ograniczeniom wydatków większej roli w procesie konsolidacji budżetowej. Całkowite wydatki publiczne jako odsetek PKB są powyżej średniej dla strefy euro. Inwestycje publiczne, mimo swojego potencjału do pobudzania wzrostu w dłuższej perspektywie, są – według europejskich norm – niskie, w szczególności jeśli chodzi o wydatki publiczne ogółem. Niski jest nie tylko poziom kapitału publicznego, pogorszyła się także jakość infrastruktury publicznej. Również przeglądy wydatków mogą przyczynić się do ich

⁽¹⁾ Publiczne wydatki pierwotne netto to wydatki publiczne ogółem z wyłączeniem wydatków z tytułu odsetek, wydatków na programy unijne w pełni równoważonych dochodami z funduszy unijnych oraz niedyskrecjonalnych zmian w wydatkach na zasiłki dla bezrobotnych. Nakłady brutto na środki trwałe finansowane z zasobów krajowych rozkłada się na okres 4 lat. Uwzględnia się dyskrecyjne środki po stronie dochodów lub prawnie przewidziany wzrost dochodów. Środki jednorazowe, zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków, są saldowane.

bardziej racjonalnej alokacji i wspierać konsolidację sprzyjającą wzrostowi. Na szczeblu regionalnym Flandria zamierza wprowadzić w swoim procesie budżetowym podejście zakładające przegląd wydatków. Ponadto żaden szczebel władzy w Belgii nie jest obecnie zobowiązany do przestrzegania przepisów dotyczących wydatków wewnętrznych, z wyjątkiem pułapu wydatków na opiekę zdrowotną. Pozostaje to w sprzeczności z coraz częstszym przyjmowaniem takich przepisów w całej Unii i uniemożliwia konsolidację budżetową opartą na wydatkach. Ponadto składki do belgijskiego systemu gwarancji depozytów nie są inwestowane w oddzielny portfel aktywów o niskim ryzyku.

- (14) Podział zadłużenia i majątku w przypadku belgijskich gospodarstw domowych pokazuje pewne słabe punkty, pomimo ogólnie korzystnego poziomu bogactwa. Przedłużający się okres wzrostu cen nieruchomości mieszkaniowych szybszego niż wzrost dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych, któremu towarzyszy stały wzrost zadłużenia gospodarstw domowych, sprawił, że sytuacja finansowa tych gospodarstw jest bardziej niepewna. Środek makroostrożnościowy, koncentrujący się przede wszystkim na odporności sektora bankowego, został wdrożony w kwietniu 2018 r., by zająć się problemem zwiększającego się ryzyka systemowego związanego z sektorem nieruchomości mieszkalnych. W przyszłości można by ulepszyć krajowe ramy procesów decyzyjnych w zakresie nadzoru makroostrożnościowego, aby zwiększyć zdolność organu tego nadzoru do korzystania na czas z instrumentów makroostrożnościowych. Ceny nieruchomości mieszkaniowych wydają się obecnie nieco zawyżone.
- (15) Jak wskazano w zaleceniu dla strefy euro, zwalczanie agresywnego planowania podatkowego jest niezbędne, by zapobiec zakłóceniom konkurencji między przedsiębiorstwami, zapewnić równe traktowanie podatników i zabezpieczyć finanse publiczne. Skutki uboczne agresywnego planowania podatkowego, odczuwane przez inne państwa członkowskie, wymagają skoordynowanych działań w ramach polityk krajowych w celu uzupełnienia prawodawstwa Unii. Stosowany uprzednio system odliczania odsetek nominalnych, oparty na liczbie posiadanych akcji, został zastąpiony systemem przyrostowym. Nowy system, obejmujący przyrostowy punkt odniesienia oraz ulgę z tytułu wzrostu i inwestycji zaproponowaną we wspólnej podstawie opodatkowania osób prawnych, ograniczy się do przyrostowego kapitału własnego, obliczonego na podstawie średniej z pięciu lat. Zmiana ta ma na celu przyczynienie się do neutralności budżetowej reformy podatku od osób prawnych, przy jednoczesnym odniesieniu się do kwestii ewentualnego wykorzystania tego systemu w agresywnym planowaniu podatkowym i przy dodatkowym złagodzeniu problemu nierównowagi stosunku zadłużenia do kapitału przedsiębiorstw. Powody do obaw budzi brak konkretnych przepisów w zakresie zwalczania nadużyć, ale przygotowywana jest obecnie reforma ram zwalczania nadużyć. Jest to pozytywny krok. Reforma będzie ściśle monitorowana, aby zapewnić, że nowe przepisy obejmą wszystkie odpowiednie formy nadużyć. Wychodząc od najnowszych kontaktów, Komisja będzie kontynuować konstruktywny dialog w celu zwalczania strategii podatników, które obejmują agresywne planowanie podatkowe.
- (16) Wzrost gospodarczy sprzyjał ostatnio tworzeniu miejsc pracy. Wzrost zatrudnienia w 2017 r. był dynamiczny, a stopa bezrobocia zbliża się obecnie do poziomu sprzed kryzysu. Niemniej jednak, jeżeli chodzi o stopę zatrudnienia w grupie osób w wieku od 20 do 64 lat (68,5 % w 2017 r.), Belgia nie jest na dobrej drodze do osiągnięcia celu wyznaczonego w strategii „Europa 2020” wynoszącego 73,2 %. Odnotowano niewielkie postępy w zakresie udziału w rynku pracy grup w niekorzystnej sytuacji, a nieaktywność i bezrobocie dotyczy głównie osób o niskich kwalifikacjach, osób ze środowisk imigranckich oraz pracowników w starszym wieku, co oznacza, że integrację na rynku pracy utrudniają zarówno czynniki strukturalne, jak i charakterystyczne dla danej grupy. W szczególności osoby wywodzące się ze środowisk imigranckich, które stanowią znaczną część populacji w wieku produkcyjnym, nadal są w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, a tym samym stanowią znaczny, niewykorzystany potencjał rynku pracy. W 2016 r. wskaźnik zatrudnienia osób urodzonych poza UE wynosił 49,1 %, czyli był o ponad 20 punktów procentowych niższy niż wśród rodowitych mieszkańców (różnica ta jest jeszcze bardziej widoczna w przypadku kobiet). Środki aktywizacji zawodowej mogłyby pomóc osobom ze środowisk defaworyzowanych, jednak istnieją pewne dowody na to, że takie środki nie są w równym stopniu skuteczne dla wszystkich grup ludności. Chociaż wprowadzono pewne środki, które pomogłyby nowo przybyłym integrować się i radzić sobie z dyskryminacją, nadal brak koordynacji między różnymi obszarami polityki i szczeblami politycznymi, co utrudnia sprostanie wyzwaniu, jakim jest integracja osób ze środowisk imigranckich na rynku pracy. Wciąż utrzymują się duże regionalne różnice w sytuacji na rynku pracy.
- (17) Pomimo starań mających na celu zmniejszenie klina podatkowego związanego z kosztami pracy, czynniki zniechęcające do pracy wciąż są duże dla niektórych grup, takich jak jednoosobowe gospodarstwa domowe otrzymujące średnią płacę i drudzy żywicieli rodziny. Pomimo wcześniejszych działań klin podatkowy w przypadku jednoosobowych gospodarstw domowych otrzymujących średnią płacę pozostał w 2016 r. jednym z najwyższych w Unii. Wskaźnik występowania pułapki bezrobocia w przypadku osób o niskich dochodach (67 % średniego wynagrodzenia w przypadku jednoosobowych gospodarstw domowych) jest jednym z najwyższych w Unii. Nadal utrzymują się podatkowe czynniki zniechęcające do podejmowania pracy drugich żywicieli rodziny, którymi są głównie kobiety.
- (18) Wskaźnik wakatów jest jednym z najwyższych w Unii, co wskazuje na duże niedopasowanie umiejętności, związane między innymi z niską mobilnością i, w szczególności w dwujęzycznym Regionie Stołecznym Brukseli, niewystarczającymi umiejętnościami językowymi. Niski jest wskaźnik uczestnictwa w uczeniu się przez całe życie. Silniejsze zobowiązanie osób indywidualnych i pracodawców do nieprzerwanego uczenia się przez całe życie ma duże znaczenie dla ułatwienia pracownikom radzenia sobie ze zmianami zatrudnienia.

- (19) Poczyniono pewne postępy, jeżeli chodzi o równe możliwości udziału w wysokiej jakości kształceniu i szkoleniu zawodowym, jako że zarówno wspólnota flamandzka, jak i frankofońska wdrażają obecnie reformy szkolnictwa. Jednak mimo dobrych przeciętnych wyników w ujęciu międzynarodowym, od dawna obserwowane nierówności edukacyjne pozostają wysokie. W wynikach w nauce 15-latków widać znaczne różnice związane z sytuacją społeczno-ekonomiczną i statusem migranta. Obawy budzą różnice w wynikach między wspólnotą flamandzką i frankofońską, a także niedostateczna reprezentacja grup defaworyzowanych wśród najlepszych uczniów w dziedzinie nauk ścisłych, w czytaniu i matematyce. Znaczne różnice wyników między szkołami idą w parze z nierównymi szansami edukacyjnymi. Odsetek osób z wykształceniem wyższym jest wysoki. Mimo to występują nierówności w dostępie do edukacji dobrej jakości, braki w umiejętnościach i rozbieżności między regionami. Odsetek absolwentów w dziedzinie nauk ścisłych, technologii i matematyki jest jednym z najniższych w Unii, a niedobory umiejętności w tych dziedzinach mogą stać się poważną przeszkodą dla rozwoju i innowacji. Obawy budzi zbyt mała liczba nauczycieli, a reformy szkolenia nauczycieli postępują powoli. Istnieje potrzeba dostosowania systemu ustawicznego rozwoju zawodowego nauczycieli. Zarówno wspólnota flamandzka, jak i frankofońska rozpoczęły szeroko zakrojone reformy systemów edukacji. Wdrożenie tych reform jest planowane w najbliższej dekadzie i w latach późniejszych. Jednak pod koniec 2017 r. Flandria podjęła decyzję o odłożeniu o rok wprowadzenia w życie kluczowych działań tych reform. Wpływ reform i prowadzonych w ich ramach działań będzie w dużym stopniu zależeć od ich skutecznego wdrożenia i monitorowania ich realizacji.
- (20) Podjęto jedynie ograniczone reformy w celu wyeliminowania restrykcyjnych ram regulacyjnych w sektorze usług. Flandria zniosła ustawę o rozpoczynaniu działalności dla wybranych zawodów rzemieślniczych. Niemniej jednak w przypadku pewnych usług świadczonych w ramach wolnych zawodów regulacje są bardzo ścisłe. W związku z tym konkurencja w tych sektorach jest ograniczona, a na rynek wchodzi niewiele nowych przedsiębiorstw. W sektorze budownictwa obowiązują systemy zezwoleń horyzontalnych dotyczące dostępu do rynku budowlanego, a pozwolenia na budowę są nadal złożone pomimo środków przyjętych w ostatnich latach. Wskaźniki migracji klientów w belgijskim sektorze budowlanym są znacznie poniżej średniej unijnej, co może świadczyć o tym, że konkurencja w tym sektorze nie jest wystarczająca. Ma to również wpływ na realizację ważnych projektów infrastrukturalnych. Istnieją również istotne ograniczenia w zakresie usług transportu kolejowego lub drogowego. Niski wzrost wydajności gospodarki belgijskiej bierze się w dużej mierze z niskiego wzrostu wydajności w sektorze usług. Ograniczenia regulacyjne mają również negatywne skutki uboczne dla użytkowników tych usług, zwłaszcza w sektorze wytwórczym. Więcej głębszych reform strukturalnych w kluczowych sektorach usług przyczyniłoby się do szybkiego wzrostu wydajności, co jest konieczne dla zapewnienia w przyszłości wzrostu gospodarczego oraz stabilności finansów publicznych.
- (21) Niewielkie są również postępy w usprawnianiu funkcjonowania sektora detalicznego. Mimo niedawnych reform ograniczenia regulacyjne wciąż mają negatywny wpływ na wyniki sektora i zniechęcają do inwestycji. Ceny wielu kategorii produktów są nadal wyższe niż w państwach ościennych. Konieczne są dalsze wysiłki zmierzające do zwiększenia konkurencyjności otoczenia biznesu i uczynienia go bardziej przyjaznym dla inwestycji, aby zapewnić konsumentom większy wybór produktów po niższych cenach. W kwietniu 2018 r. Komisja zaproponowała najlepsze praktyki ukierunkowujące reformy państw członkowskich w sektorze detalicznym.
- (22) Wskaźnik przedsiębiorczości w Belgii pozostaje na niskim poziomie, mimo pewnych reform w ostatnich latach i niedawnych działań, których skutki nie zostały jeszcze ocenione. Niska jest dynamika biznesu, gdyż wskaźnik zakładania działalności gospodarczej jest jednym z najniższych w Europie, znacznie poniżej średniej unijnej, i towarzyszy mu niski odsetek zamykanych przedsiębiorstw. Ponadto nadal duże są obciążenia administracyjne dla przedsiębiorstw w postaci złożonych procedur i niskiego poziomu pewności regulacyjnej.
- (23) Osiągnięcia Belgii w zakresie publicznych usług cyfrowych są na średnim poziomie. W przeciwieństwie do ogólnie dobrej pozycji jej gospodarki cyfrowej, Belgia jest w środku stawki w przypadku publicznych usług cyfrowych. Struktura federacyjna Belgii stwarza szczególne wyzwania, jeżeli chodzi o zapewnianie spójnych, ogólnokrajowych usług administracji elektronicznej. Różne systemy, które niekoniecznie są interoperacyjne, powodują straty. Istnieją poważne wątpliwości co do systemu wymiaru sprawiedliwości, w szczególności w odniesieniu do opóźnionych działań, cyfryzacji i wiarygodności, porównywalności i jednolitości danych sądowych. Rozwój inicjatyw na rzecz cyfryzacji niektórych usług sądowych we wszystkich sądach, takich jak e-box lub e-deposit są opóźnione w stosunku do przyjętego harmonogramu. Dopóki jednak taki jednolity system kodowania nie jest stosowany we wszystkich sądach, wiarygodność i porównywalność danych dotyczących efektywności postępowań sądowych pozostaną ograniczone.
- (24) Pomimo niedawnych reform belgijski system podatkowy jest nadal skomplikowany. Reforma podatku dochodowego od osób prawnych obniży stawki nominalne i przyczyni się do uproszczenia systemu. Niemniej jednak pozostaje wiele odstępstw i zachęt podatkowych, które powodują zakłócenia, o czym świadczy rosnąca tendencja w zakresie całkowitej liczby ulg podatkowych. Należałoby w większym stopniu wykorzystywać możliwość przenoszenia obciążeń podatkowych na źródła bardziej sprzyjające wzrostowi. Dochody z podatków

związanych z ochroną środowiska są nadal jednymi z najniższych w Unii. Istnieje rzeczywiście znaczny potencjał, jeśli chodzi o przeniesienie obciążeń podatkowych sprzyjające ochronie środowiska, m.in. preferencyjne traktowanie samochodów służbowych, które przyczyniają się do zanieczyszczenia powietrza, zagęszczenia ruchu i emisji gazów cieplarnianych.

- (25) Ograniczone są postępy w radzeniu sobie z zagęszczeniem ruchu. Mobilność jest utrudniona z powodu niewystarczających inwestycji publicznych w infrastrukturę, zachęt podatkowych, które powodują zakłócenia, i braku konkurencji w dziedzinie usług transportowych, co powoduje duże zatory komunikacyjne i hamuje wzrost wydajności. Zatory komunikacyjne rosną z roku na rok, co odstrasza inwestycje zagraniczne i powoduje wysokie koszty społeczne, gospodarcze i środowiskowe. Najpilniejsze wyzwania to ukończenie i unowocześnienie infrastruktury transportu kolejowego i drogowego, w szczególności wokół Brukseli i Antwerpii oraz w tych miastach. Istnieją również istotne ograniczenia w zakresie usług transportu kolejowego lub drogowego. Organy publiczne mogą zachęcać do bardziej efektywnego wykorzystania istniejącej infrastruktury, a także zmiany środków transportu, odejścia od transportu indywidualnego na rzecz zbiorowego i korzystania z bardziej niskoemisyjnych rozwiązań alternatywnych.
- (26) W ramach europejskiego semestru 2018 Komisja przeprowadziła wszechstronną analizę polityki gospodarczej Belgii, którą opublikowała w sprawozdaniu krajowym na 2018 r. Komisja oceniła również program stabilności na 2018 r. i krajowy program reform na 2018 r., a także działania następcze podjęte w odpowiedzi na zalecenia skierowane do Belgii w poprzednich latach. Komisja wzięła pod uwagę nie tylko ich znaczenie dla stabilnej polityki budżetowej i społeczno-gospodarczej w Belgii, ale także stopień, w jakim są one zgodne z unijnymi przepisami i wytycznymi, ze względu na konieczność wzmocnienia ogólnego zarządzania gospodarczego w Unii przez wnoszenie na szczeblu unijnym wkładu w przyszłe decyzje krajowe.
- (27) W świetle powyższej oceny Rada przeanalizowała program stabilności na 2018 r., a jej opinia⁽¹⁾ znajduje odzwierciedlenie w szczególności w zaleceniu nr 1 poniżej,

NINIEJSZYM ZALECA Belgii podjęcie w latach 2018 i 2019 działań mających na celu:

1. Zapewnienie, by nominalna stopa wzrostu publicznych wydatków pierwotnych netto nie przekroczyła 1,8 % w 2019 r., co odpowiadałoby rocznej korekcie strukturalnej wynoszącej 0,6 % PKB. Wykorzystanie nieoczekiwanych zysków do przyspieszenia redukcji wskaźnika długu brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych. Kontynuowanie planowanych reform emerytalnych oraz zahamowanie przewidywanego wzrostu wydatków na opiekę długoterminową. Prace na rzecz pełnego wdrożenia umowy o współpracy z 2013 r. w celu koordynacji polityki budżetowej na wszystkich szczeblach administracji rządowej i samorządowej. Poprawę efektywności i struktury wydatków publicznych na wszystkich szczeblach administracji rządowej i samorządowej, by stworzyć możliwości dla inwestycji publicznych, w szczególności poprzez przeprowadzanie przeglądów wydatków.
2. Usunięcie czynników zniechęcających do podejmowania pracy i wzmocnienie skuteczności aktywnej polityki rynku pracy, w szczególności w przypadku osób nisko wykwalifikowanych, osób ze środowisk imigranckich oraz pracowników w starszym wieku. Realizację reform systemów kształcenia i szkolenia, w tym poprzez propagowanie równości i zwiększenie liczby absolwentów szkół w zakresie nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki.
3. Zmniejszenie obciążeń regulacyjnych i administracyjnych na rzecz wzmocnienia przedsiębiorczości i zwiększania konkurencyjności w sektorze usług, w szczególności w sektorze detalicznym, budownictwie i usługach świadczonych w ramach wolnych zawodów. Wyjście naprzeciw rosnącym wyzwaniom w zakresie mobilności, w szczególności poprzez inwestycje w nową lub istniejącą infrastrukturę transportową i wzmocnienie bodźców do korzystania z transportu zbiorowego i niskoemisyjnego.

Sporządzono w Brukseli dnia 13 lipca 2018 r.

W imieniu Rady
H. LÖGER
Przewodniczący

⁽¹⁾ Na mocy art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1466/97.